

Anna Hannowa

CZYM JEST DLA NICH TEATR?

Tadeusz Łomnicki podczas uroczystości inaugurującej sezon 1974/75 w Klubie 1212 powiedział do młodzieży: „Pozorna przemijalność teatru stanowi jednak treść trwałych doznań w naszej świadomości. Warto się zastanowić nad siłą wpływu teatru na naszą świadomość i jej w nas przemiany”...

Nad siłą teatru zastanawiało się w ciągu całego roku wielu z tych, którzy przyszli wówczas na rozmowę z Jego Magnificencją. Pisali potem do Teatru:

... teatr jest mi potrzebny, konieczny jak tlen do oddychania...

... odegrał ogromną rolę w moim „dorastaniu do mądrości”.

... jest przyjacielem, który uczy żyć, uczy odwagi w sądzeniu samego siebie i innych.

... teatr pozwala zobaczyć „inny” świat, gra aktora — to coś pasjonującego! Każdy gra inaczej, ma inne metody pracy. Teatr to sztuka życia...

... nie wiem, jak potoczą się moje dalsze losy, wiem jednak, że teatr pozostanie moją życiową pasją...

... w naszym wieku — mówię tu o sobie i swoich rówieśnikach — wiele miejsca zajmują plany i aspiracje, uniesienia i rozczarowania, teatr pomaga nam bardzo w rozwiązywaniu ważnych problemów. Naturalnie teatr dobry. Czasem 2 godziny w półmroku na widowni, w jedynej, niepowtarzalnej atmosferze, wsłuchanie się w słowa, które płyną ze sceny, znaczą więcej niż przeczytanie wielu tomów budującej lektury...

Jest więc już zrozumienie zasady jedności sceny i widowni. Pisał kiedyś znany teoretyk: „teatr jest miejscem duchowej wspólnoty. Animatorem wspólnych odczuć myśli i emocji, uświadamianych sobie i kształtowanych na zasadzie współoddziaływania świadomości i energii psychicznej sceny na świadomość i energię psychiczną widowni”.

O wychowawczej funkcji teatru napisano już sporo. W wielu recenzjach nadesłanych na tegoroczny Konkurs powtarzają się sformułowania: „sztuka zmusza do myślenia”. Są jednak i takie wypowiedzi, które wskazują na bardziej trafne odczytanie funkcji teatru: „przeżyłem wielkie wzruszenie”, „niepowtarzalny nastrój”, „sztuka pobudziła moją wyobraźnię”. To właśnie bowiem jest w sztuce teatru najistotniejsze: przeżycie, nastrój, wzruszenie. Teatr odwołuje się do wrażliwości widza, „buduje wyobraźnię”, skłania do snucia samodzielnych skojarzeń, bowiem kształt ostateczny temu, co ogląda się na scenie, nadaje wyobraźnia odbiorcy, jego wzruszenie i wreszcie pobudzona przeżyciem emocjonalnym myśl, refleksja.

Pisze uczeń ze Świdnicy: „Poncjusz Piłat — oto spektakl, który jest w stanie wstrząsnąć sumieniami, rozpałić wyobraźnię, zaproponować wzorzec wartości, także nam potrzebnych we współczesnym świecie”.

Fragmenty tegorocznych recenzji uczniowskich rejestrują wrażenia młodzieży z przedstawień ostatniego sezonu w Teatrze Polskim i Kameralnym. Wiele z nich świadczy o wysokim poziomie wrażliwości artystycznej i moralnej, a także dużej dociekliwości intelektualnej.

BOGUSŁAWA NOWIKA z Technikum Chemicznego w Brzegu Dolnym za recenzję „Szkarłatnego pyłu”
 ELŻBIETĘ LIPIŃSKĄ z II LO w Świdnicy za recenzję „Szkarłatnego pyłu”
 KRYSYTNĘ JASKULSKĄ z Liceum Prywatnego we Wrocławiu za recenzję „Szkarłatnego pyłu”
 PIOTRA JACKOWIAKA z Technikum Mechanicznego w Kłodzku za recenzję „Szkarłatnego pyłu”
 KAZIMIERZA WOLIŃSKIEGO z Technikum Mechanicznego nr 2 we Wrocławiu za recenzję przedstawienia „Czy pan widział Poncjusza Pilata?”
 MARZENĘ ROČKO z Technikum Budowlanego nr 3 we Wrocławiu za recenzję przedstawień: „Worcell” i „Jednooki”
 ALDONĘ ANDRZEJEWSKĄ z Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 we Wrocławiu za recenzję „Gry w zabijanie”.

Wielką dyskusję wywołała sztuka „Jednooki” Maneta (nie objęta szkolnym konkursem). Przy lekturze tych tekstów, pulsujących autentycznym zaangażowaniem emocjonalnym, nasuwa się prosta odpowiedź na pytanie: po co ci młodzi chodzą do teatru, jakąż to funkcję spełnia teatr w ich życiu.

Profesor Tutka z opowiadań Jerzego Szaniawskiego trafił w sedno mówiąc: „Tak proszę panów, teatr to potęga, a dzięki swej sile sugestywnej może mieć i wielkie znaczenie wychowawcze”.

Funkcję wychowawczą mając na względzie, metodycy Kuratorium Okręgu Szkolnego postawili w bieżącym sezonie teatr w centrum uwagi polonistów szkół średnich. We wrześniu wytypowano szkoły, w których nauczyciele o dużym doświadczeniu w prowadzonej dotychczas „edukacji teatralnej” i w oparciu o wypracowane formy i metody współpracy z teatrem, przy aktywnym współudziale teatru, prowadzili lekcje, zajęcia fakultatywne oraz zajęcia pozalekcyjne, uwzględniając szeroko problematykę teatralną.

Efektom 9-letniej współpracy teatr-szkoła jest kilkadziesiąt prac maturalnych o teatrze, których autorami są w większości uczniowie wyróżniający się swą działalnością w Klubie 1212. Laureat ubiegłorocznego konkursu na recenzję, Leszek Rychter z Oleśnicy, przedstawił pracę „Zbrodnia i kara w wielkiej tragedii starogreckiej”. Elżbieta Lenczyk z IX LO we Wrocławiu (autorka wielu publikacji w jednodniówce Klubu 1212) pisała o nowatorskich tendencjach we współczesnym teatrze europejskim. „Socjologiczne studium” oparte na sondażu ankietowym „Szekspir mego pokolenia” napisała uczennica II LO ze Świdnicy — Krystyna Stefanowska. Wykorzystanie materiału ankietowego na temat percepcji wybranych utworów Szekspira wśród młodzieży licealnej, interpretacja tego materiału i konfrontacja opinii młodzieży z wypowiedziami krytyków lub reżyserów stanowią wartościową część pracy, są skromną ale interesującą próbą podjęcia „badań typu socjologicznego”. Echem spotkań dyskusyjnych „Forum” w Klubie 1212 na temat „Pantomima a teatr dramatyczny” jest praca „Rola słowa i tekstu literackiego we współczesnej pantomimie”. Niebanalny temat zaproponowany przez autorkę zwrócił uwagę komisji egzaminacyjnej. Uczennica korzystała z opinii krytyków-profesjonalistów, potrafiła jednak zająć wobec nich własne stanowisko poparte rzeczowymi argumentami. Dokonała samodzielnych badań na wybranym materiale, zapropo-

**Liceum Ogólnokształcącemu z Ziębic
XII LO z Wrocławia**

3 równorzędne trzecie nagrody przyznano:

Liceum Ogólnokształcącemu z Oleśnicy

III Liceum Ogólnokształcącemu z Wrocławia

Technikum Mechanicznemu nr 2 z Wrocławia

Ponadto wyróżniono:

Liceum Ogólnokształcące z Góry

Liceum Medyczne ze Środy Śląskiej

Liceum Ekonomiczne nr 2 z Wrocławia

Tegoroczną działalność Klubu 1212 zainaugurowało plenarne spotkanie z Tadeuszem Łomnickim, który mówił o roli teatru i sztuki w ogólnym rozwoju naszego kraju. W ożywionej dyskusji poruszono wiele problemów z dziedziny teatr—reżyser—aktor, pytano także, i to szczególnie dociekliwie, o szkołę teatralną, gdyż spora ilość potencjalnych kandydatów do PWST ukrywała się wśród tysiąca dwustu dwunastu uczestników spotkania.

Gościem Klubu 1212 był w tym sezonie ponownie Daniel Olbrychski, który przy przepełnionej widowni w Teatrze Polskim (ponad 1500 młodzieży) wystąpił z monodramem „I zagrałem i jeszcze mi smutniej” opartym na poezji Norwida, po czym rozmawiał z młodzieżą długo i serdecznie o swojej pracy w teatrze i filmie. Lidia Zamkow prezentowała w Klubie 1212 monodram „Urodziła się jak wróbel” (o Edith Piaf), Adam Hanuszkiewicz opowiedział o swoich doświadczeniach reżyserskich i niełatwym życiu dyrektora teatru. Mówił o problemach reperturowych o współzależności widz—aktor. Na spotkaniach dyskusyjnych „Forum” Witold Filler przedstawił model współczesnego teatru, Wojciech Maciejewski zapoznał młodzież ze specyfiką teatru wyobraźni, teatru radiowego, z najnowszymi metodami konstruowania słuchowisk, wykazał różnice w pracy teatralnej, radiowej, filmowej i telewizyjnej. Leszek Herdegen mówił o pracy aktora, stopniu zaangażowania emocjonalnego w rolę przedstawianej postaci, a także o własnej poezji, recytował też swoje utwory. Jerzy Fornal demonstrował próby parodii teatralnej. Dwa spotkania „Forum” poświęcone były własnej, klubowej twórczości artystycznej. Na jednym z nich Waldemar Głuchowski wystąpił z monodramem wg jednoaktówki Z. Herberta „Lalek” (temat dyskusji: teatr jednego aktora), na drugim (z udziałem gości: zaprzyjaźnionej młodzieży z Koła Miłośników teatru w Lublinie) dyskutowano o formach, rodzajach i możliwościach podnoszenia poziomu kultury teatralnej (w szerokim pojęciu). Goście z Lublina zwiedzili pod opieką Zarządu Klubu 1212 zabytki Wrocławia, obejrzelik przedstawienie w teatrze Laboratorium, zwiedzili także Teatr Polski.

Żywą działalnością wykazywała się sekcja fotograficzna Klubu 1212. Część tegorocznych prac eksponowana była z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru w Klubie MPiK, stała wystawa była w foyer Teatru Polskiego, zaś ponad 100 fotogramów znalazło się na wystawie specjalnie przygotowanej z okazji Panoramy XXX-lecia w Warszawie. Wystawa miała miejsce w Teatrze Dramatycznym, prezentowała fotografie wykonane przez młodzież Klubu 1212: poprzez tematykę zdjęć, ich walory artystyczne, różnorodność technik — obrazowała zainteresowania mło-

Obrady jury turnieju teatralnego. Od lewej Wojciech Dzieduszycki, Irena Rapałowa, Andrzej Polkowski, Anna Hannowa i Irena Remiszewska

dzieży, formy pracy w Klubie, poziom i efekty tej działalności. Wystawa ponadto pokazywała publikacje Klubu 1212, a także wydawnictwa Teatru Polskiego o konkursie „Młodzież poznaje teatr”. Na konkurs fotograficzny nadesłało prace 18 autorów, razem 107 tematów. Jury nagrodiło fotogramy następujących uczniów:

I nagroda — za całokształt prac: Antoni Stryjewski z Technikum Geodezyjnego we Wrocławiu

II nagroda — Jerzy Mecwaldowski z Technikum Mechanicznego w Kłodzku
dwie nagrody za reportaż: Marek Kocuba z Technikum Geodezyjnego we Wrocławiu,

Dominik Krekora i Bogusław Chmiel z Technikum Kolejowego we Wrocławiu

3 wyróżnienia: Krzysztof Markiewicz z LO w Trzebnicy,

Tadeusz Pawlik z LO w Ziębicach,

Józef Starczyński z Technikum Geodezyjnego we Wrocławiu

Praca w sekcji redakcyjnej Klubu 1212 dała plon w postaci kolumny Klubu w „Gazecie Robotniczej” w Międzynarodowym Dniu Teatru. Kolumna zawierała teksty 12 autorów, były to recenzje z obejrzanych spektakli, reportaże z życia Klubu 1212, relacje na temat spotkań plenarnych, wreszcie wypowiedzi bardzo osobiste „ja i teatr”, doniesienia o własnych próbach artystycznych „nasi koledzy na scenie”. Z okazji Panoramy XXX-lecia wydana została Jednodniówka, w której zachowano wszystkie działy poprzednich publikacji Klubu 1212 oraz zaprezentowano bogaty serwis ilustracyjny — prace klubowych fotografów.

W bieżącym sezonie odbyło się w Teatrze Polskim 21 zebrań zarządu Klubu i zebrań łączników, utrzymujących stały kontakt z teatrem. Skład zarządu i do-

kładne relacje z wszystkich wydarzeń notowane są w kronice Klubu 1212. Podziękowania za działalność w Klubie, za piękną społeczną postawę otrzymali uczniowie:

Waldemar Głuchowski z III LO we Wrocławiu

Robert Klenner z Liceum Plastycznego we Wrocławiu

Małgorzata Kociumbas z XII LO we Wrocławiu

Janusz Kica z XII LO we Wrocławiu

Robert Skolmowski z IV LO we Wrocławiu

Ewa Marcjanik z XII LO we Wrocławiu

Wojciech Andrulewicz z VII LO we Wrocławiu

Barbara Ślaska z XII LO we Wrocławiu

Barbara Kordek z XII LO we Wrocławiu

Dla polonistów współpracujących z teatrem w konkursie „Młodzież poznaje teatr” zorganizowano dwa seminaria: „Adaptacja teatralna, Bułhakow: powieść a spektakl” z udziałem Piotra Paradowskiego oraz „Drogi rozwoju teatru współczesnego” — prowadził Witold Filler.

Tegoroczny turniej teatralny rozegrany został 9 czerwca w Teatrze Polskim. Wzięło w nim udział 26 trzyosobowych drużyn i kilkuset kibiców. Temat turnieju brzmiał: XXX lat teatrów na Dolnym Śląsku, był to sprawdzian wiadomości o najważniejszych wydarzeniach teatralnych na Dolnym Śląsku w okresie XXX-lecia, a także znajomości bieżącego repertuaru Teatru Polskiego i innych teatrów wrocławskich. Jak co roku, turniejowe rozgrywki przebiegały w pełnej napięcia i emocji atmosferze, kibice rozwiązywali te same zadania, zdobywając dodatkowe punkty dla swojej drużyny. Jury turnieju w składzie: Wojciech Dzieduszycki (Towarzystwo Przyjaciół Teatru), Irena Rapałowa (Kuratorium), Anna Hannowa, Irena Remiszewska i Andrzej Polkowski (Teatr Polski) nagrodziło drużyny:

I miejsce:

Technikum Budowlane nr 3 z Wrocławia (Elżbieta Chmielewska, Jadwiga Czerniak i Włodzimierz Jaworski)

II miejsce:

XII LO z Wrocławia (Beata Myszczyńska, Barbara Sola i Witold Paczosa)

dwa równorzędne III miejsca:

LO z Oleśnicy (Jolanta Dylewska, Ewa Piątkowska, Iwona Klukas)

i V LO z Wrocławia (Danuta Szymańska, Magda Lewczyk i Małgorzata Bednarak)

Pedagodzy wykazujący się szczególnymi osiągnięciami w pracy nad wychowaniem teatralnym młodzieży otrzymali w IX Konkursie „Młodzież poznaje teatr” szczególnie serdeczne podziękowania i nagrody:

mgr Marian Bednarek z III LO we Wrocławiu

mgr Jadwiga Janiszewska z LO w Trzebnicy

mgr Zofia Hanulak z LO w Górze

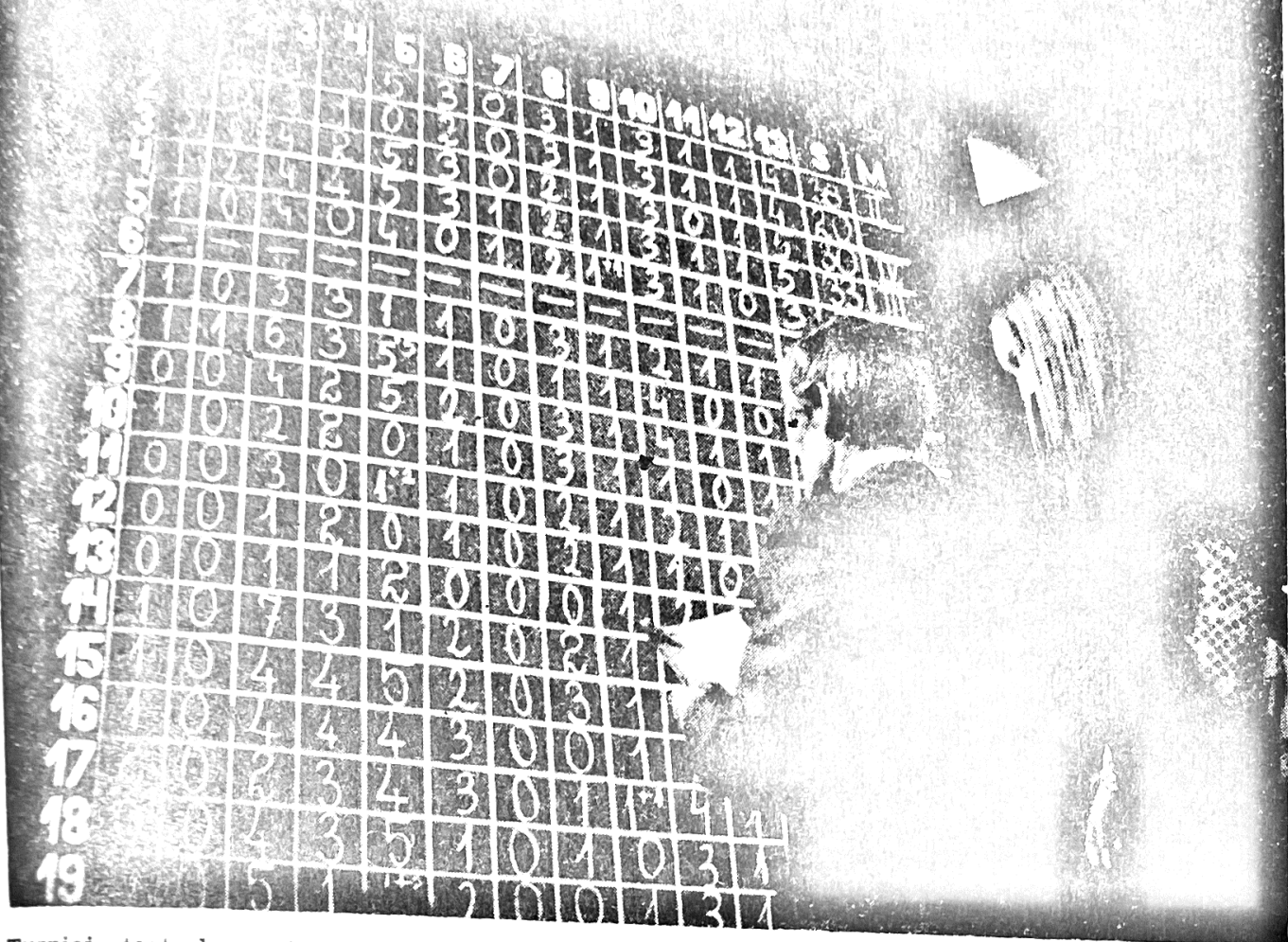
mgr Mieczysław Kumor z Technikum Mechanicznego nr 2 we Wrocławiu

mgr Wiesława Łuczków z Liceum Ekonomicznego nr 2 we Wrocławiu

mgr Tadeusz Margol z LO w Ziębicach

mgr Zbigniew Paśko z Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 we Wrocławiu

mgr Maria Raabe z XII LO we Wrocławiu

Turniej teatralny. Andrzej Polkowski dokonuje podsumowania punktacji, fot. Antoni Stryjewski, Technikum Geodezyjne Wrocław

- mgr Ludmiła Stręk z Liceum Prywatnego we Wrocławiu
- mgr Adam Sznajderski z Technikum Chemicznego w Brzegu Dolnym
- mgr Teresa Staszelis z LO w Oleśnicy
- mgr Zofia Szymańska z Technikum Budowlanego nr 3 we Wrocławiu
- mgr Mieczysława Pękacz z Technikum Geodezyjnego we Wrocławiu
- mgr Jerzy Tarnacki z II LO w Świdnicy
- mgr Halina Walas z Liceum Medycznego w Środzie Śląskiej.

Współzawodnictwo międzyszkolne oraz konkursy indywidualne IX Konkursu „Młodzież poznaje teatr” ocenił sąd konkursowy w składzie: Wojciech Dzieduszycki, Anna Hann, Kazimierz Helebrandt, Zdzisław Holuka, Hanna Sarnecka-Partyka, Andrzej Polkowski, Irena Rapałowa.

14 czerwca odbyła się w Teatrze Polskim uroczystość zakończenia całorocznej współpracy Teatru Polskiego ze szkołami. Uczestniczyli w niej przedstawiciele Kuratorium Oświaty i Wychowania we Wrocławiu: v-ce kurator Michał Zygmunt, mgr Irena Rapałowa, mgr Elżbieta Piasecka, mgr Roman Arasimowicz, przedstawiciele Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu m. Wrocławia, Wydziału Propagandy KW PZPR, pedagodzy i licznie zgromadzona młodzież. Otrzymawszy nagrody i dyplomy, wymieniwszy gratulacje, życzenia i serdeczności poczęli laureaci dokładniej penetrować wystawę prac uczniowskich, którą na pożegnanie przygotował scenograf Teatru Polskiego Marcin Wenzel. Wśród wielu pomysłów, efektownych albumów leżał skromny szary zeszyt zatytułowany: „Czym jest dla nas teatr?”